

BRASOV, ORAS INTERZIS REVOLTATIILOR DIN 1987

După protest, brașovenii s-au îndreptat spre casele lor. Pentru unii dintre ei a urmat calvarul anchetelor și deportarea în alte localități

FOTO: Arhiva personală Marius Petrașcu

La doi ani de la revolta din Brașov, 61 de muncitori implicați în evenimente se aflau cu domiciliu obligatoriu, la sute de kilometri de casele lor. La Huși, Craiova, Brăila, Alexandria, Piatra Neamț, Miercurea Ciuc, Slobozia, Filiași, Pogoanele și în alte colțuri ale țării, brașovenii așteptau prescrierea pedepselor. Nici măcar la aniversarea celor 70 de „primăveri” ale „Tovarășului”, în ianuarie 1988, n-au fost amnistiați. „Nu mai vedeți voi Brașovul”, le spuneau și milițienii ce-i aveau în supraveghere.

Data de 15 noiembrie 1987 ar fi „amasa în istoria Brașovului drept o „anală zi de alegeri, cu defilări ale „oamenilor muncii” și voturi în unanimitate. Indignați din cauza înjumătățirii salariilor, pe motiv de nerealizare a normelor, lucrătorii Secției 440 de la Întreprinderea Auto-camioane au aprins scînteia revoltei. Ignorați de conducerea uzinei și de

autoritățile locale, muncitorii au protestat la sediul Comitetului Județean de Partid. După devastarea clădirii, vâlvaia revoltei s-a stins la fel de repede cum se aprinsese. Pentru cei ce se „remarcaseră” în timpul evenimentelor întepa însă calvarul.

61 de persoane pedepsite

Din mii de participanți la marșul de protest de pe străzile orașului de la poalele Tâmpel, 61 au pătimit cu vârf și îndesat. Identificați pe baza fotografiilor și a turnătorilor informatorilor, acuzații au fost anchetați dur, zile în șir, la Brașov și București. După două săptămâni, au fost trimiși în judecată (dosarul penal nr. 2926/1987) în baza articolului 321, alin. 2 Cod penal, pentru infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri și tulbu-

rarea gravă a ordinii publice.

Procesul s-a judecat la „locul faptei”, chiar în incinta întreprinderii. „Ne-au spus cum să ne așezăm, își aminteste Aurel Buceanu. După aia am constatat că eram așezați în funcție de pedepsele pe care le primisem. În rândul întâi erau așezați cei cu pedepse mai mici. Procesul a fost regizat. Activiștii de partid ne spuneau că am făcut de răș întreprinderea și Brașovul. Ne-au cerut să zicem că am greșit și că regretăm ce am făcut.” Din sală, câțiva colegi de întreprindere au cerut chiar pedeapsa capitală.

La sfârșitul procesului, acuzaților le-au fost comunicate pedepsele. Prin Sentința nr. 2823 din 3 decembrie 1987, 26 de inculpați au primit pedepse neprivative de libertate, cu executare prin muncă corecțională, și 35 pedepse cu suspendarea condiționată a executării. Atât inculpații, cât și

procurorii, au renunțat la recurs, astfel încât sentința a rămas definitivă. Cei condamnați au fost indemnizați să semneze angajamente prin care acceptau decizia instanței. În câteva ore, insoțiți de milițieni, au trecut pe acasă, luându-și câteva bagaje. Și au fost conduși imediat la noile locuri de muncă, aflate la sute de kilometri distanță.

Li s-a pus sechestru pe bunuri

În vreme ce muncitorii erau anchetați la București și Brașov, împotriva familiilor se luau primele măsuri. Echipajele ale Miliției au descins în apartamente, au realizat inventare și au pus sechestru pe bunuri.

(Continuare în pag. a III-a)

CALENDAR

22 iulie (Sâmbătă)
Soarele a răsărit la 5:52, a apus la 20:52
Luna a răsărit la 22:49, a apus la 10:06
Sărbătoare creștină: Sfânta Mironosită, întocmai cu Apostolii, Maria Magdalena; Cuvioasa Muceniță Marcelia

S-a întâmplat la 22 iulie 1989

● Șoseaua prieteniei chino-ne-paleze” urma să fie reamenajată și modernizată, în baza unui acord între guvernele celor două țări. Agenția China Nouă preciza că șoseaua, cu o lungime de 114 km, permitea realizarea unui trafic rapid, în ambele sensuri, care contribuia la largirea schimburilor dintre RP Chineză și Nepal.

● În cadrul unei ceremonii prilejuite de împlinirea a 20 de ani de la primul zbor pe lună - al echipajului navei spațiale americane „Apolo 11” - președintele Statelor Unite, George Bush, a anunțat un program spațial pe termen lung care prevedea organizarea unei expediții cu echipaj uman spre planeta Marte, noi zboruri spre Lună și - ca un prim pas - crearea în anii '90 a unei stații spațiale cu echipaj.

● Date oficiale publicate în buletinul parlamentului atestau că anul 1989 era cel mai neliniștit pe frontul muncii din Marea Britanie din ultimele decenii. În perioada ianuarie-mai anul acela au fost pierdute în total 435.000 de zile de muncă. În aceste date nu erau incluse ultimele acțiuni greviste din vara aceluiași an. Astfel, în Marea Britanie continuau grevele feroviarilor, lucrătorilor din porturi și funcționarilor publici.

Ramona VINTILĂ

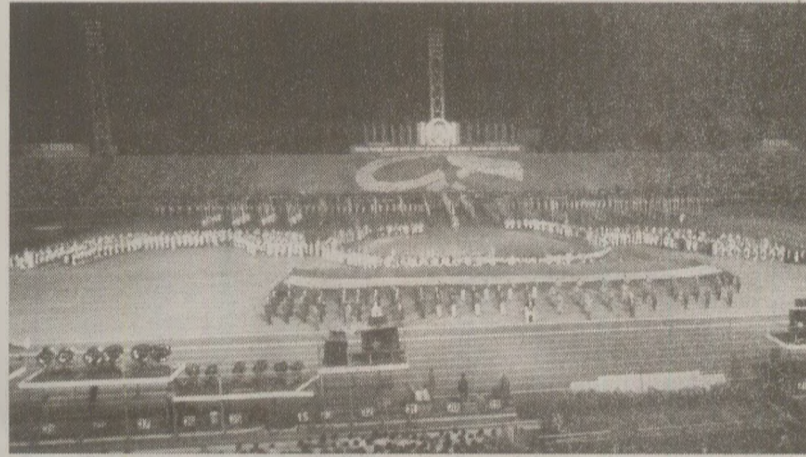
De la funii la stâlpii porții

Nu exista ceva mai meticulos, mai detaliat și mai bine pus la punct decât spectacolul Cântarea României. Zeci și sute de ore de muncă, dar și oameni și recuzită în cantități industriale. O gramadă de lucruri trebuiau sortate, numărate și aranjate. Fiecare regizor artistic realiza propria „schemă”. Iată o recapitulare a uneia dintre multele ediții ale Cântării din 1989. Persoane: în sectorul semicircular S+D 1.219 oameni dispuși simetric. În sectorul tricolor stânga 165 de pionieri cu eșarfe roșii, galbene, albastre. (55X3). În sectorul roșu dreapta 165 de uteștiți în cămăși albe cu eșarfe roșii. În stâlpii porții 1.325 dintre care 1.202 în alb și 123 în portocaliu. În funiile de pe flancuri 660 dintre care 360 gărzi și 300 PTAP. În linia de fund 80 PTAP cu steaguri 40 + tricolore + 40 roșii. 3.614 dintre care 455 de coriști (muncitori, țărani, intelectuali etc.) 204 mineri, 146 de textile, 158 de constructori, 251 de uteștiți, 165 de pionieri, 442 gărzi patriotice, 468 PTAP-iști (pregătirea tinerilor pentru apărarea patriei) 1.325 sportivi, militari etc.

Un alt capitol distinct erau materialele. Numai la o singură ediție se foloseau: steaguri 300 dintre care 150 tricolore, cu stema RSR+150 roșii, cu stema PCR. Eșarfe: 330 dintre care 220 roșii, 55 galbene, 55 albastre. Căști mineri: 204 și nelipsita schelă metalică. Regizorul artistic Ion Filip a numărat și a calculat în 1989 cât alții într-o viață. „Chinul cel mare era la megadesenele realizate din... oameni. Iată un exemplu: motivul decorativ format din colac 126 în alb, soarele din interiorul colacului 41 în portocaliu, pomul vieții 228 în alb, total 395. Apoi motivul decorativ se repetă de trei

ori deci 395X3=1.185, la care se adăugă motivul furcii de bază 140 în alb, total 1.325”. Și tot din caietul de sarcini al regizorului artistic am aflat cum se realizau funiile care flancau stâlpii porții pe dreapta și pe stânga, mai precis pe trotuare. „Fiecare motiv decorativ este flancat de 11 diagonale X 10 oameni de fiecare parte deci 11X10X2 = 220X3 motive+660. Care se vor dispune pe trotuare astfel, începând de la bază, simetric. Trei diagonale gărzi patriotice alternativ cu trei diagonale PTAP. Rezultă: gărzi șase grupe a trei diagonale pe stânga și șase grupe a trei diagonale pe dreapta = 360. PTAP: cinci grupe a trei diagonale pe stânga și cinci grupe a trei diagonale pe dreapta = 300. Câte două persoane din capetele anterioare ale diagonalei vor purta steaguri deci 66 tricolore și 66 roșii”. Mai era necesară linia de fund cu steaguri: 80 PTAP-iști în costume specifice cu 40 de steaguri tricolore și 40 de steaguri roșii. Adăugați apoi căști de mineri 204, o schelă metalică asigurată pentru o cameră de televiziune - 10 m înălțime, un motostivuitor cu

ladă de lemn sau un camion cu platformă, o mașină a Miliției cu stație pentru eventuale intervenții în păstrarea ordinii și salvării ale spitalului. Ce mai avea în vedere Ion Filip? „În ajunul înregistrării era se-dință cu toți responsabili de colective pentru instrucți. Întreruperea circulației pe străzile unde urma să aibă loc pregătirea și înregistrarea spectacolului. Oamenii de ordine în exteriorul și interiorul hotelului unde urmau să aibă loc filmări. Era obligatoriu să ne asigurăm că mozaic din fața hotelului e proaspăt spălat. Toată ziua să nu se întrerupă lumina IRE să vegheze să fie curent! Convocarea formațiilor: coriști, figuranți, pionieri. Să se fixeze locuri de staționare în perimetrul zonei de înregistrare tuturor formațiilor. Dactilografierea textelor corurilor reunite pentru suflat. De pregătit o stemă a județului. Asigurarea stației carului de reportaj pe perioada staționării și înregistrării. Sala Sporturilor să fie pregătită în caz de ploaie și, neapărat de procurat portretul oficial al șefului statului”. Cătălina IANCU

JURNALUL ZILEI

„Țara își omagiază marele erou!” - au titrat ziarile în rubricile aniversare ale congresului ce l-a adus la putere pe Ceaușescu. Spre petrecerea de pe Muntele Găina au pornit din toată țara tineri cu corturi și autocare cu sindicaliști și artiști amatori.

„Socialismul cu față umană” în variantă națională

În vreme ce la Moscova și în alte capitale ale țărilor frățeste s-a reluat lozincă „primăverii de la Praga” (1968) a „socialismului cu față umană”, Ceaușescu insistă asupra primatului său și în respectiva inovație ideologică. „Socialismul construit cu poporul și pentru popor” era lozincă („principiul”) PCR. Argumentația cauzelor și efectelor se făcea cu citate din Ceaușescu. Un citat ca acesta era oriunde bun de folosit: „În întreaga noastră activitate am pornit de la teza științifică a construirii socialismului cu poporul și pentru popor, de la faptul că tot ceea ce realizăm în societatea noastră trebuie să se realizeze cu oamenii, pentru oameni, să asigure ridicarea continuă a gradului de civilizație, a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor”.

Dacă așa zise Ceaușescu, nu mai era cale de-nors!

Anchetă de opinie

Unde îți petreci concediul ori vacanța, ce-ți place să mănânci, ce te face să te îndrăgostеști, la ce agresivități fizice ori verbale ai fost ori ești supus - erau teme de nepermis agendei gazetărilor angajați la România Liberă și Scînteia. Genul anchetei de opinie se practica însă și aici, dar... în sens superior. Adică exclusiv anchetă social-politică. Astfel că ancheta

zilei la România Liberă a fost tocmai pe tema „construirii socialismului cu poporul și pentru popor”. Inedit în istoria genului - realizatorii anchetei (Traian Gănuș, „cu sprijinul corespondenților”) nu întrebă nimici „intervievații” - ingineri, maștrii, muncitori, cooperatori - par să vorbească de la sine. Cu următoarele concluzii: „alese sentimente de stimă și recunoștință tovarășului Nicolae Ceaușescu, ctitorul marilor noastre împliniri revoluționare”; „răspundere, inițiativă, spirit gospodăresc - atribute ale participării la decizie”; „unitate de gând și faptă pentru progresul multilateral al țării”.

Cu ziarul la judecată

Nimeni nu credea ce scriu ziarile. Singura certitudine a ctitorilor era că nominalizării la „de bine” erau pe val, cu șanse de promovare. Și minciunile din ziar serveau însă la câte ceva. Circula zvonuri - ori poate că era un banc mai personalizat - că, datorită raportărilor fictive, o cooperatoare învinuită de furt din avutul obștei câștigase procesul. Zădarnice-fuseseră declarațiile președintelui de CAP și procesul verbal de constatare a „sustragerii” încheiat de „organul local”. Avocatul apărării le anulase cu o singură probă, însoțită de-o meșesugită frază. Onorată instanță - ar fi zis acesta agitănd ziarul local - reclama este învinuită că ar fi sustras un sac de mazăre boabe de pe solă nu știu care în data de... dar faptul nu era cu puțință deoarece așa cum scrie în telegrama comitetului județean de partid către tovarășul Ceaușescu, în urmă cu mai bine de o lună înainte de data menționată în procesul-verbal, recoltatul la mazăre-boabe fusese încheiat, cu producții record, în tot județul”.

(Continuare în pag. a II-a)

DE-ALE GAZETĂRII

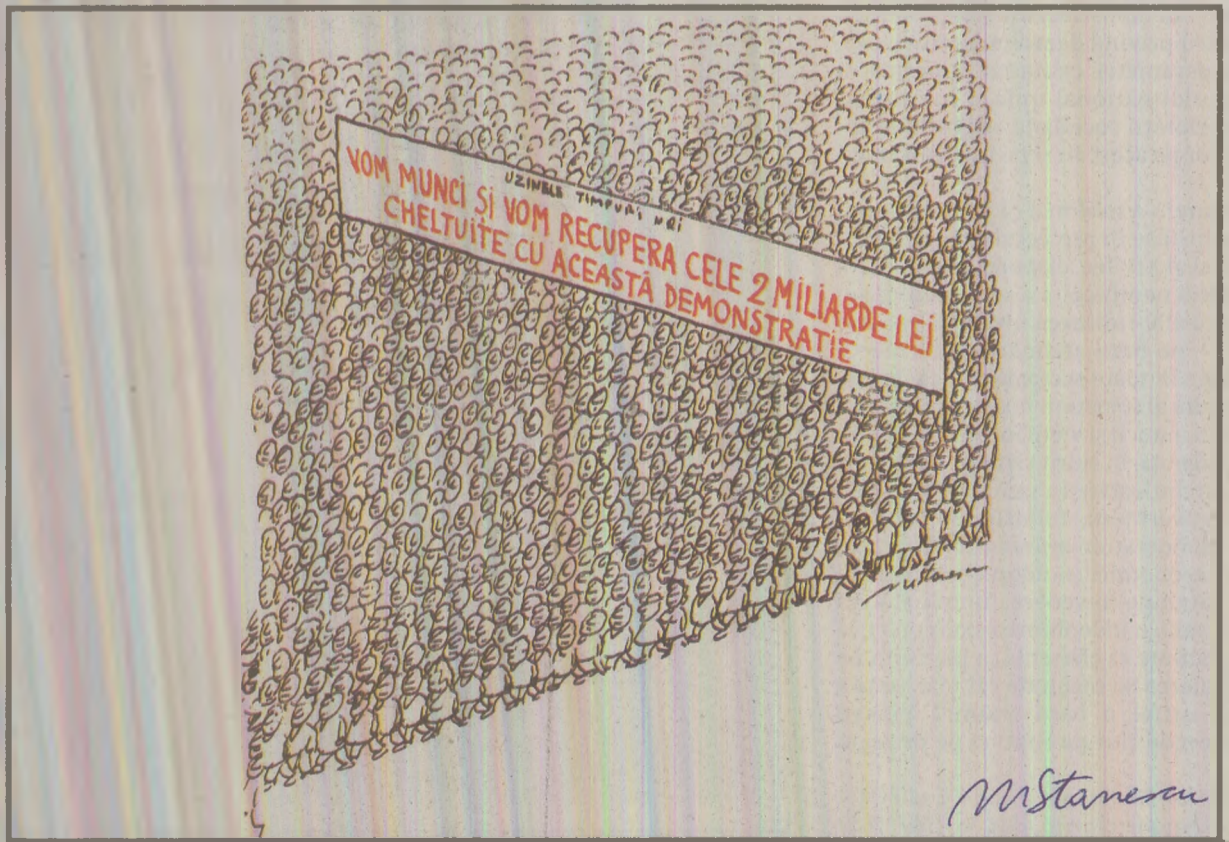
Kievul, ziua și noaptea

Peste vreo trei ani mi-a venit din nou rândul la o hoinăreală peste hotare. De această dată destinația era un oraș, nu o țară. Operator de imagine era de această dată Tibi Vătășescu, unul dintre cei mai buni meseriași ai Televiziunii Române. Și dintre cei mai simpatici, așa adăuga. Firește, deplasarea s-a făcut tot cu trenul. Cu vagonul de dormit, întrucât călătoria dura în jur de 20 de ore. Nu atât din cauza distanței, respectabilă în sine, cât din cauza orolilor scurse imediat după trecerea graniței pentru schimbarea roților

vagoanelor, deoarece, din motive de ordin militar, ecartamentul liniilor ferate sovietice era diferit de cel al restului continentului. Asta era o piedică majoră pusă în caz de război eventualilor invadatori în ceea ce privea transportul logistic. Frica dintre cei mai simpatici, așa adăuga. Firește, deplasarea s-a făcut tot cu trenul. Cu vagonul de dormit, întrucât călătoria dura în jur de 20 de ore. Nu atât din cauza distanței, respectabilă în sine, cât din cauza orolilor scurse imediat după trecerea graniței pentru schimbarea roților

moțat, având un „Alain Delon”. Marfa s-a evaporat în mai puțin de două zile, rămânând doar cu țoalele de pe noi, care și ele ar fi dispărut imediat dacă am fi avut și altceva de îmbrăcat. Cu rublele primite ca diurnă și mai ales cu recolta pecuniară rezultată din comercializarea la negru a borfăriei ne umplusem de bani. Telul nostru era să ne pricopsim cu lucruri electrotehnice, capitol la care sovieticii stăteau mult mai bine decât noi.

(Continuare în pag. a II-a)

M. Stănescu

JURNALE PERSONALE

22 IULIE

A apărut cartea lui Miköerwin, „Întâlnire cu anul 2000” (Dacia, 1989), o culegere de interviuri cu scriitorii români de azi din toate generațiile. Trebuia să figurez și eu printre ei, dar m-am deceptiionat întreabările ieftine și chiar „puerile” ce mi-au fost adresate, și n-am răspuns. Gândul că acest gazetar speculează bunăvoința scriitorilor cu întrebări de duzină pentru a scoate o carte și a-și face merite, m-a infuriat. De altfel, nici ideea de a fi unul printre atâția alții, într-o colecție de răspunsuri, nu mi-a surdă. Poate a fost un gest de orgoliu (prostesc), însă n-am putut accepta procedul neselectiv și arbitrar al autorului. Acum când citesc răspunsurile confrăților mei constat că, în ciuda întrebărilor simpliste, răspunsurile sunt interesante. Meritul e desigur al interlocutorilor care și-au dat silința să-și exprime cât mai sincer situația personală și crezurile intime legate de literatură și de lumea în care trăim. Doar N. Pre-

lipceanu, după câte mi-am dat seama, n-a ezitat să persifleze banalitatea întrebărilor, deși a acceptat să intre în joc. Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, ianuarie 1955 - martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 731

Victoire, care a prins și ea un loc la „coadă”, doarme până la ora 9, se duce acum să-și ocupe locul rânduit. De la 6, deja ascult emisiunea literară. Virgil vorbește despre cum s-a confiscat de putere și lacheii ei sărbătoarea centenarului Eminescu: panglicarii, măștile, pociturile, irozii, saltimbancii, smintii, stăpînirile și, deasupra tuturor, băl-băiți cu gura strâmbă, găgăuții și gușaiții. și numește: Ștefan Pascu, Ion Dodu Bălan, Nicolae Dragoș, Ion Potopin etc., etc. „Dar lăsați măcar străbunii ca să doarmă-n colb de cronici”. Emnescologii tac și vorbesc nătărăii (...). Monica L. comentează romanul „Fort” de Tudor Dumitru Savu. Gelu I. revine cu sărbătorirea lui Eminescu. Nimeni nu vrea să recite partea a doua din „Scrisoarea III”. Ei, ei, Giulio Andreotti face un nou guvern

în Italia. Și ce dacă? Nestor Rateș îi ia interviu lui Mathias Suröcz, președintele Parlamentului maghiar, și acesta de vreo zece ori zice de „dictatura lui C.”, cauza tuturor nevolnicilor din țara noastră și din relațiile româno-maghiare. Suröcz spune, în final, următorul banc: La Dumnezeu ajung Bush, Gorbaciov și Ceaușescu. Domnul îi sfătuiește să se întoarcă înapoi, în țările lor, și să-și anunțe o veste tristă: că va fi un potop care va distruge lumea. Întors acasă, Bush le spune americanilor, „Domnilor, am două veste, una bună și una rea. Prima: l-am văzut pe Dumnezeu, a doua, va fi un potop care va distruge lumea”. Gorbaciov le spune sovieticilor: „Vă voi da două veste rele: una, că eu, materialist istoric și dialectic, am făcut cunoștință cu Dumnezeu, a doua că va fi un potop de va distruge lumea”. Eroul General: „Dăgi tova așa și p’eteni, vă dau două veste bune: una e că l-am p’imit în vizită pe însuși Dumnezeu, a doua, va fi un potop în lume, la noi nu va fi niciodată pe’steoia!”. Găsesc „Steaua” nr. 6, consacrată lui Eminescu, cu semnături modeste.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Am învățat engleza cu Voice of America”

Doamna A.F. avea 60 de ani în 1989; era medic pediatru și făcea gărzi la maternitatea de la Spitalul „Doctor Cantacuzino”. „Îmi amintesc că într-o zi dintre gărzi, care a ținut de duminică dimineață până luni dimineață, au fost 23 de nașteri. În spital erau paturi suficiente și moașe, doctorii ginecologi erau mai puțini. Condițiile erau acceptabile. După cezariene, pentru că medicii nu se grăbeau să facă operația, se nașteau copii în stare proastă și trebuiau reanimați. La cele 23 de nașteri, nu am avut nici un deced. Aveam o grijă deosebită pentru fiecare copil născut și nu am luat niciodată ciubuc, nici măcar un leu. Fiecare bolnav era pentru noi un om, nu ca acum, îți scrie medicul de familie rețeta și după aia

nu-i mai pasă ce se întâmplă cu tine. La «Terapie intensivă», la «Cantacuzino», veneau copii aproape morți, cu toxicoze, și îi reanimam. Stăteam nopți întregi pe lângă un copil și, cu mijloacele care erau atunci, reușeam să îl aducem înapoi la viață. Au fost și decese, după care s-au făcut autopsii și chiar anchete care au durat mai multe luni, dar s-a dovedit că nu a fost vina noastră.

Salariul meu era de 3.600 de lei. Lunar, aveam două gărzi obligatorii și mai puteam face două gărzi plătite. Nu munceam pentru bani, ci din dragoste pentru copii. Foarte rar primeam o floare sau o cutie cu bomboane.

(Continuare în pag. a II-a)

DE-ALE GAZETĂRIEI

KIEVUL, ZIUA ȘI NOAPTEA

(Urmare din pag. 1)

Drept pentru care ne-am cumpărat fiecare câte un faimos aspirator Buran, iar eu și un magnetofon stereofonic, ca și multe alte asemenea scule.

Tranzacțiile cu clienții s-au făcut în camerele noastre de hotel, unde bișnițarii locali aveau acces nestânjenit, cu toată paza aproape militarizată. Pe lângă vigilența de la recepție, la fiecare etaj mai era strategic amplasat un birou, de la care un alt cerber observa pe oricine venea sau pleca. Cheia bișnițarilor era, desigur, șpaga. Bineînțeles că unii dintre aceștia au încercat să ne țepuiască oferind drept plată ruble ieșite de mult din circulație. Nu le-a mers cu noi însă, căci știam că pe toate rublele „bune” era imprimată efigia lui Lenin. Cei mai mulți dintre bișnițarii erau „businessmeni”, cum le plăcea să se numească. Adică nu umblau cu foarfeca și achițau cinstit prețul convenit. Vânzarea cea mai valoroasă am făcut-o însă pe stradă, unde, chiar în a doua seară, am făcut cu Tibi o paradă a modei, sui-generis. Uncele veșminte prezentate de cele două manechine cam corpolente, adică de Tibi și de mine, erau cojoacele. Fiind o toamnă destul de avansată, îmbrăcămintea cu pricina nu părea prea deplasată. Nu cred că a trecut mai mult de o jumătate de oră până când o pereche tinerică m-a întrebat dacă nu vreau să-l vând. Cum de nu... Cei 10 ani de rusă obligatorie din anii școlii și chiar ai facultății lăăsaseră ceva urme, așa că nu aveam dificultăți prea mari în conversațiile uzuale, deși localnicii pretindeau că vorbesc ucraineană, și nu rusă. O fi fost, ceea ce înseamnă că eu vorbesc și ucraineană... Deosebirea nu era mai mare decât cea dintre moldoveneasca vorbită în stânga Prutului și româneasca din dreapta sa. Sura, translatorul nostru, un student la secția de limbă română a universității kievene, ne spuse că în ucraineană numele capitalei se pronunța Kiev, ca să dau un singur exemplu. Cumpărăturile noastre le-am programat pentru ultima seară petrecută la Kiev, ca nu care cumva să ni le sferitească careva în lipsa noastră din camere.

Am ajuns seară târziu. La gară eram așteptați de Șura, translatorul

Ajunși la Kiev, ziaristii români savurau din plin frumusețea obiectivelor turistice ale orașului Foto: Eduard Kotliakov/ITAR TASS/INTACT IMAGES

nostru, un tinerel student în anul trei al universității kievene, la secția de limbă și literatură română, care ne-a îmbarcat în mașina televiziunii ucrainene pusă la dispoziția noastră cu destinația Hotelul Maskva - Moscova, adică - aflat pe o colină din inima orașului, la poalele căreia se afla o piață spațioasă. Locul a fost prezentat adesea la posturile tv românești cu ocazia tîmbălăului politic iscat de nu prea îndepărtatele alegeri, așa că unii dintre dumneavoastră au imagina locului respectiv și astfel vor înțelege mai bine comical celei mai hazoase situații întâlnite de mine în peregrinările reportericești.

După cazarea la hotel, era aproape de miezul nopții, am zis să ne

dezmorțim un pic, făcând o scurtă plimbare pe renumitul Bulevard Hreșciatik, distrus în timpul războiului și refăcut aiomă după terminarea lui. Bulevardul se întindea chiar în fața noastră și pentru a ajunge la el se coborau doar câteva zeci de trepte, ajungându-se în piața despre care vorbeam. O statuie imensă a lui Lenin era implantată în parculețul de la poalele colinei, parculețul ce avea o lungime de circa 100 de metri. Ei bine, cînd ne apropiară de marginea sa din stînga, în direcția noastră de mers, zărirăm două uniforme militare. Apropiaș du-ne, am deslușit că matabala care avea trese de general de abia se ținea pe picioare, și asta numai pentru că ofițerul celălalt, un locotenent tîne-

rel și foarte zvelt, se opintea zdăvăn să-l țină pe borșon în poziție verticală. Gîndul fugar cum că omului îi era poate rău a fost dezmițat de damful alcoolic ce îmmiresma aerul din preajma sa. Am traversat strada ca să nu pară că suntem excesiv de interesați de spectacol, urmărind, cu coada ochiului mai întîi și cu ambii ochi larg deschiși după ajungerea pe trotuarul de vizavi, păniile babilice ale cuplului. La fiecare câțiva pași generalul dădea să cadă, chestie care chiar i-a reușit o dată, spre disperarea aghiotantului. Acesta nu reușise să-și pună șeful pe picioare decât după acrobaticii strădanii. Am privit ce am privit și apoi am pornit-o pe bulevard larg, admirîndu-i arhitectura și cîscînd

gura la vitrinele magazinelor. Am mers vreo doi kilometri pe un trotuar, întorcîndu-ne pe celălalt, treabă care ne-a luat cam o oră. Ajunși în piața de la poalele hotelului, ne-am întîlnit din nou cu perechea cazonă, care reușise să ajungă abia la celălalt capăt al parculețului, probabil mai mult de a bușilea. Parcuruse doar câțiva zeci de metri. Nu am reușit să ne imaginăm nici o explicație plauzibilă cu privire la faptul că nu s-a încercat o soluționare civilizată a penibilei situații. O fi fost o pagină obișnuită din istoria glorioasei Armate Roșii și de aceea nu se considera necesară o rezolvare radicală... Poate da, poate nu... cine știe?

Valentin VERZEANU

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

În *Contemporanul* și în *Flacăra*, rînjeste El pe mai multe pagini. Seara, un film polonez, „Don Gabriel”. Un profesor mare, aiurit va intra ca voluntar în luptă împotriva nemților. Trece prin mai multe întâmplări și până la urmă moare împușcat. Trist și tonifiant. Erosmul antierotic. Nuntă mare la Grădina de alături, muzică țigănească, asiatică și... populară până la 3. Nici napotina nu mă mai ajută...

C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție

Am hotărât să plec la Stockholm cu Alain, cu care am venit la Lucerna, cu gîndul să nu mai revin niciodată în Elveția. Cîte seară au venit la noi Gunde (sora lui Christine) și fiica ei Simone, chipuri de neuitat, portrete vii din tablourile lui Leonardo. Gunde este extrem de amabilă cu mine și mă liniștește spunînd că nu era nimic de făcut pentru a-l salva pe Rene, povestind despre moartea mamei lor - luaseră toate măsurile de salvare și totuși a murit de infarct sub ochii umiți ai doctorilor. Gunde mai spune că e normal să mă simt vinovată că n-am făcut totul ca să-l salvez pe Rene - toți cei apropiați din jurul celor morți de infarct resimt același lucru. E un fel de stare specială în care cei care rămîn se simt vinovați de a trăi în continuare, după moartea celui iubit. Gunde e o persoană puternică și o femeie de afaceri plină de succes. Soțul ei a fost arhitect și a murit de durere pentru că ea l-a părăsit pentru un alt bărbat, într-un fel, ea e mai aproape de mine decît sora ei, Christine, care avea un fel depresiv de a lupă cu nenorocirile vieții. A venit la Lucerna să mă roage să mă ocup de Yves și de Alain, să-i protejez în noua noastră viață la Stockholm.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iași, Polirom, 2002, p. 260

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Am învățat engleza cu Voice of America”

(Urmare din pag. 1)

Ginecologii primeau, mai ales pentru a face cezariană luau bani serioși. Pediatrii nu erau ciubucari. Cu colegii mă înțelegeam bine, cu secretarul de partid, tovarășul Purdel, aveam probleme. Am vrut odată să plec în străinătate și nu a vrut să-mi dea voie. Am un frate în America și voiam să învăț engleza. Am reușit cu «Voice of America» (n.r. - postul de radio «Vocea Americii»). Știu să citesc, înțeleg, dar, pentru că nu am avut ocazia, nu știu să vorbesc.

Vara plecam în concediu, și la mare, și la munte. Erau condiții mai proaste, mîncarea - puțină. În timpul liber, mergeam la teatru, la operă sau citeam, pentru că la televizor nu aveam ce vedea. Ascultam muzică clasică sau ușoară, care era foarte frumoasă, fără tobe și țipete,

precum cea de azi. Aveam și mult de învățat, pentru că medicii au mereu de dat examene.

Ne mai întîlneau cu prietenii, acasă la fiecare, pentru că nu mergeam prin restaurante. Era greu în perioada aia cu procurarea alimentelor, dar mai făceam câte o masă pentru prieteni. Coceam o prăjitură, îi serveam cu ce găseam. Cînd venea lume la mine, puneam perna peste telefon, ca să nu se audă ce vorbeam în casă. Ne era în permanență frică.

Îmi îndreptam singură câte o rochie, făceam singură menajul, nu trăiam ca azi. Eu sunt evreică, din Suceava. Am fost deportată în Transnistria și cînd m-am întors, după doi ani și șase luni, am învățat mai întîi o meserie, aceea de croitoreasă, și abia apoi am putut să urmez Facultatea de Medicină. (a consemnat Irina MUNTEANU)

RESTITUIRI

Hotărârea-chemare a Plenarei Consiliului Național al Oamenilor Muncii

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în zilele de 12-13 iulie a.c. a avut loc Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii, care, într-un spirit de înaltă responsabilitate și exigență comunistă, de puternică angajare patriotică, revoluționară, a dezbătut și aprobat în unanimitate: Raportul cu privire la realizarea planului național unic de dezvoltare economică-socială și a programelor de perfecționare a organizării și modernizării proceselor de producție pe semestrul I și măsurile ce se impun pentru îndeplinirea planului la toți indicatorii pe semestrul II și întregul an 1989; Raport cu privire la proiectul Planului național unic de dezvoltare economică-socială a României pe anul 1990; Programul-Directivă al Consiliului al XIV-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economică-socială a României în cîincinalul 1991-1995 și orientările de perspectivă până în anul 2000-2010.

Participanții la lucrările Plenarei Consiliului Național al Oamenilor Muncii, în deplină unitate de cuget și simțire cu întregul partid și popor, și-au exprimat, în unanimitate, deplină aderie și profundă satisfacție față de recenta Hotărâre a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind reelegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu ca cel de-al XIV-lea Congres, în suprema funcție de secretar general al partidului - act de profundă semnificație politică și patriotică, opțiune istorică ce se constituie într-o puternică garanție pentru prezentul și viitorul socialist și comunist al patriei, pentru înfăptuirea cu succes a obiectivului strategic fundamental de trecere a României la stadiul de țară socialistă mediu dezvoltată, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea spre comunism.

Plenara a subliniat și cu acest prilej meritul de uriașă însemnătate al tovarășului Nicolae Ceaușescu - eminent militan revoluționar și patriot înflăcărat. Erou între eroii neamului, ctitor de geniu al României socialiste moderne, personalitate politică preeminentă a lumii contemporane - în vastul proces de desfășurare a operei de construcție socialistă în patria noastră, în elaborarea și înfăptuirea programelor realiste, profund științifice și mobilizatoare de dezvoltare economică-socială a țării, de creștere în ritmuri înalte a forței sale economice, a industriei și celorlalte ramuri, de ridicare necontenită a bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii.

Subliniind faptul că Plenara are loc în condițiile în care comunistii, întregul popor, toți oamenii muncii dezbate cu înaltă responsabilitate, în spiritul profundului democratism al orînduirii noastre, documente programatice de o excepțională însemnătate pentru continuarea cu succes, pe o treaptă nouă, superioară a operei de construcție socialistă în patria noastră - Proiectul Programului-Directivă și Tezele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român - participanții la lucrări au reliefat, în deplină unanimitate, cu cele mai alese sentimente de stimă și vie recunoștință, rolul determinant, hotărâtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu în definirea cu înaltă clarviziune științifică a caracterului legic, obiectiv și unitar al procesului revoluționar pe care l-a cunoscut societatea românească în epoca de glorie și măreție inau-

gurată de Congresul al IX-lea, în stabilirea obiectivelor și liniilor direcționale ale strategiei dezvoltării României în perioada 1991-1995 și în perspectivă până în anii 2000-2010, în imprimarea unui curs dinamic, înnoitor întregii vieți economice-sociale a țării.

Plenara a adus, totodată, un călduros omagiu tovarășei Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de largă recunoaștere internațională, militant de frunte al partidului și statului nostru, pentru remarcabila sa contribuție la elaborarea și înfăptuirea programelor de dezvoltare a țării, la organizarea și modernizarea activității din toate sectoarele vieții economice și sociale, la afirmarea puternică și înflorirea continuă a științei, învățămîntului și culturii românești.

Înșuindu-i întru totul teza de excepțională însemnătate teoretică și practică a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la rolul fundamental, hotărâtor al proprietății socialiste în edificarea noii orînduirii - teză care și-a demonstrat pe deplin viabilitatea în cei peste 41 de ani ce au trecut de la naționalizarea principalelor mijloace de producție în țara noastră - participanții la Plenară se angajează să acționeze cu înaltă responsabilitate patriotică, revoluționară pentru întărirea și dezvoltarea continuă a avuției naționale, pentru creșterea răspunderii tuturor oamenilor muncii, în calitatea lor de producători, proprietari și beneficiari, față de modul în care sunt gospodărite mijloacele materiale și bănești.

Evidențiind cu îndreptățită mîndrie stadiul înalt de dezvoltare al României, care dintr-o țară slab dezvoltată a devenit o țară industrial-agrară în plin avînt pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, Plenara a subliniat cu tărie că toate marile succese înregistrate în dezvoltarea generală a patriei noastre demonstrează cu forța de necontestat a faptelor superioritatea noii orînduirii, bazată pe proprietatea deplină a întregului popor asupra mijloacelor de producție, faptul că numai și numai socialismul asigură condițiile deplinei independențe economice-sociale, a bunăstării și fericirii, că el reprezintă cu adevărat viitorul omenirii de libertate, de bunăstare, de egalitate și pace.

Plenara relevă contribuția decisivă, de excepție, a secretarului general al partidului la elaborarea și aplicarea neabătută a conceptului umanist al democrației muncitorești-revoluționare, al edificării noii societăți cu poporul și pentru popor, prin asigurarea participării active, nemijlocite a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii, a întregului popor, sub conducerea Partidului Comunist Român - centrul vital al națiunii noastre socialiste - la perfecționarea activității economice-sociale, la adoptarea și înfăptuirea hotărârilor privind realizarea construcției socialiste în patria noastră.

Plenara a subliniat cu deplină satisfacție faptul că, în bilanțul importantelor succese obținute în această primă parte a anului, la loc de frunte se situează lichidarea datoriei externe - istorică victorie a poporului român, ce asigură adevărata independență economică și politică a patriei și care atestă convingător forța și capacitatea economiei românești, realismul și caracterul profund științific al strategiei de dezvoltare economică-socială a țării. Marile realizări obținute au făcut posibilă încheierea majorării retribuțiilor personalului

muncitor la data de 1 iulie 1989, cu o lună mai devreme decît se stabilise inițial, ceea ce constituie o elocventă expresie a politicii profund umaniste a partidului nostru, a faptului că o dată cu dezvoltarea generală a forțelor de producție și a nivelului de dezvoltare a patriei crește și bunăstarea întregului popor, a întregii națiuni și a fiecărui cetățean în parte.

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii își însușește întru totul sarcinile, indicațiile și orientările de o înestimabilă valoare teoretică și practică pentru perfecționarea activității de organizare și conducere a economiei naționale cuprinse în magistrala cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu în cadrul acestui larg forum al democrației muncitorești-revoluționare și hotărâște, în unanimitate, ca ea să fie adoptată ca mobilizator program de muncă și acțiune revoluționară al tuturor oamenilor muncii, al întregului popor. Plenara cheamă pe toți făuritorii bunurilor materiale și spirituale din patria noastră, în frunte cu comunistii, să-și unească eforturile pentru transpunerea exemplară în viață a acestui important document, în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor de plan pe semestrul II și pe întregul an, a programelor speciale existente, a obiectivelor revoluției tehnico-științifice în toate ramurile și sectoarele de activitate.

Pe baza analizei riguroso-științifice a activității desfășurate de oamenii muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe, Plenara apreciază că realizările din primul semestru al anului 1989 - obținute în pofida crizei economice mondiale ce a afectat, într-o măsură sau alta, toate statele lumii - demonstrează justetea politicii partidului și statului nostru privind dezvoltarea intensivă, în ritmuri înalte și la parametri calitativi superiori a economiei, pe baza planului național unic, a întăririi și creșterii continue a proprietății socialiste, asigură înfăptuirea cu succes a sarcinilor pe acest an și pe întregul cîincinal.

În cadrul lucrărilor Plenarei s-a subliniat că planul pe anul 1990, dar și obiectivele cuprinse în proiectul Programului-Directivă pentru Congresul al XIV-lea, elaborate sub directă îndrumare și cu contribuția nemijlocită a secretarului general al partidului, asigură atât ridicarea nivelului general de dezvoltare al patriei - pe baza afirmării puternice a științei și tehnicii moderne în toate sectoarele -, cât și trecerea la un nou nivel și stadiu al societății noastre socialiste, realizarea unei noi calități a muncii și vieții întregului popor.

Examinînd cu înaltă exigență, în spirit critic și autocritic, lipsurile și neajunsurile manifestate în unele domenii de activitate, Plenara cere guvernului, ministerelor și centrelor, organismelor democrației muncitorești-revoluționare, tuturor unităților economice, să adopte cele mai eficiente măsuri tehnico-materiale în vederea îmbunătățirii radicale a întregii muncii, pentru îndeplinirea exemplară, la cel mai ridicat nivel de calitate și eficiență, a planului pe semestrul II, pentru încheierea cu rezultate cât mai bune a acestui an, punîndu-se astfel o bază traicnică pentru realizarea cu succes a prevederilor pe 1990 și pe întregul cîincinal.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR - Secția Organizatorică, dos. nr. 36/1989

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Spre „Tîrgul de fete” de pe Muntele Găina

În cea mai apropiată duminică de 20 iulie, de Sfîntul Ilie, se ținea cea mai veche sărbătoare populară a românilor transilvăneni menționată documentar - Tîrgul de fete de pe Muntele Găina.

Ca să urce culmile muntelui, moșii din comitatele Albei, Clujului, Bihorului, Aradului și Hunedoarei porneau la drum, pe jos ori călare, de sîmbătă dimineața. În noaptea către duminică, comunitățile moștești se veseleau împrejurul focurilor, în petreceri cu lăutari. Se încheau perechi între tinerii care treceau de la o horă la alta. După tîrgul de duminică dimineața, moșii beau aldămașul și mulți încheiau înțelegeri de nuntă. În 1989 însă, până sub Vîrfurile Găinii au urcat autocarele cu excursioniști și artiști amatori. Au fost focuri și petreceri cu lăutari, dar gata de nuntă, acolo, nu s-a mai anunțat nimeni.

Femei-pilot în Anglia

În ianuarie 1990 - a anunțat BBC - aviația militară britanică

intentionează să recruteze femei-pilot. 25 de femei, piloți și navigatori, urmau a fi prima serie din cota de 10% planificată. Proiectul amintea de cel de-al doilea război mondial cînd piloții-femei fuseseră angajați de guvernul britanic pentru a deservi avioane de transport auxiliare.

Sufragerie cu bibliotecă

În colecția Eseuri a Editurii Univers a apărut „Psihanaliza focului” de Gaston Bachelard (tradusă de Lucia Ruxandra Munteanu și prefată de Romul Munteanu). Cum cuvîntul psihanaliză stîrnea furori, cumpărătorii cătușii de puțin interesată de antropologie s-au înghesuit s-o cumpere. De mare succes la public a fost și ultima apariție a Editurii Eminescu, „Dintr-un secol de viață” de Cella Delavrancea, un tom de 615 pagini.

Asemenia achiziții erau piese de prestigiu în bibliotecile personale. În majoritatea tipurilor de mobilier destinat „bufetului” de apartament există „bufetul combinat” - parțial rafturi pentru cărți, parțial polițe pentru bibelouri și pahare.

Lavinia BETEA

7-18-50

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNITĂȚI!

Scinteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul LVIII Nr. 14 595   Sîmbătă 22 Iulie 1989   6 PAGINI - 50 BANI

24 DE ANI DE LA CONGRESUL AL IX-LEA AL PARTIDULUI

DEZVOLTAREA ARMONIOASĂ A TUTUROR ZONELOR ȚĂRII

- o realitate definitorie a României de azi

Repatrierea lui a forțelor de producție, a industriei, pe întreg teritoriul țării, constituie una din marile realizări ale construcției socialiste în țara noastră, care asigură condiții de muncă oamenilor muncii din toate județele, ridicarea nivelului lor de trai material și spiritual, a gradului general de civilizație, condiții pentru accelerarea capacității de dezvoltare în toți câmpii patriei noastre, înădăni o democrație.

NICOLAE CEAUȘESCU

Mihail Macovei, Florin Postolachi, Adela și Ludovic Vitoș, Iosif Farcaș și Dănuț Iacob (de la stânga la dreapta), sunt acum membri ai „Asociației 15 Noiembrie 1987” FOTO: Ilarion Țiu

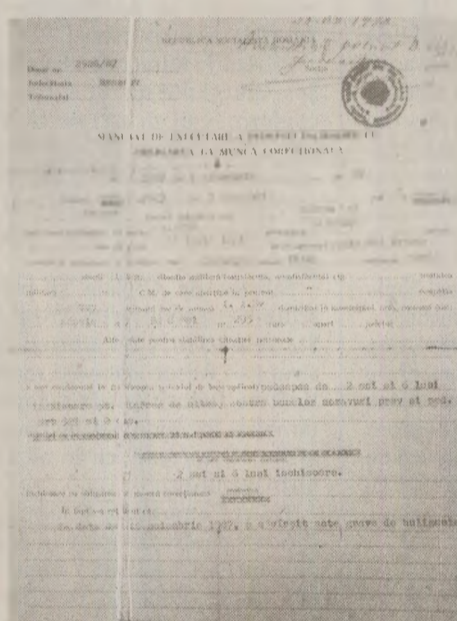
BRAȘOV, ORAȘ INTERZIS REVOLTAȚILOR DIN 1987

(Urmare din pag. 1)

„Mi-au zis că, începând de a doua zi, vor aduce chiriși în casă, își amintește Eniko Gyermo, soția lui Gheorghe Gyermo, lăcătuș la Secția 440, trimis la Craiova. Le-am spus că nu accept acest lucru. Casa era pe numele meu și al fratelui meu. Cei doi militieni mi-au spus că ar fi bine să mă despart de soțul meu, căci acesta va lua cu siguranță 20-25 de ani de închisoare. Când a trebuit să plece soțul în deportare, au venit să mă ia de la serviciu ca să-i împachetez lucrurile pentru plecare. I-au aruncat într-un autobuz și s-a dus. Mi-a telefonat peste o săptămână și mi-a zis că era la Craiova.”

Nu a fost singurul necaz al familiei Gyermo. „Eram căsătorită de trei ani și așteptam primul nostru copil, spune soția. Din cauza supărărilor aveam căderi de calciu. Am născut în '88. Am ieșit de la maternitate singură. Mama n-a putut să vină să mă ia, pentru că făcea ore suplimentare. N-au vrut să mă lase să plec singură. Nu-mi dădeau copilul. Am așteptat câteva ore până a venit mama. Soțul meu n-a putut veni cu flori la mine, cum vedeam la celelalte soții. I-am dat telefon să-l anunț că am născut fetița. Pe soț nu l-au lăsat să vină să o vadă. În perioada în care a fost deportat, soțul a venit doar de două ori acasă. Până s-a întors acasă, soțul meu n-a putut să mă ajute cu un leu. Câștiga puțin acolo. Din contră, îl mai ajutam eu pe el. Am fost supraviețuitoare toată perioada cât a fost soțul meu deportat.”

Despre presiunile autorităților asupra soțiilor celor trimiși la alte locuri de muncă, își amintește și Corina Iacob, nevasta lui Dănuț Iacob, pe atunci în vârstă de 19 ani, muncitor la Secția 440. „Când soțul meu era deportat, mă chemau cei de la Județana de Partid. Cebuc, care era secretara cu propagandă, mi-a zis că s-tânără, că e păcat să plec din Brașov, că am tot viitorul înainte și îmi cerea să divorțez. Plecam plângând de acolo, erau înspăimântătoare momentele acelea. Le-am spus clar că nu divorțez și m-am trezit cu transferul. Până să mă stabilesc la Dan, la Păușa, în județul Vâlcea, mă duceam săptămânal la el. Era retras, avea

Pe Gheorghe Gyermo, deportat la Craiova, autoritățile l-au condamnat și pentru huliganism FOTO: Arhiva personală Gheorghe Gyermo

foarte puțini prieteni, oamenii se fereau de el. Psihic era dărâmat. Stătea în coloniile de șantier, într-o cameră mică cu ziduri de carton, cu un pat, o măsuță și un cuier. Când m-am mutat și eu acolo ne-au dat o cameră mai mare. Am muncit pe șantier cot la cot cu ceilalți.”

Pentru a evita pierderea locuințelor, familiile au folosit diferite strategii. Soții Nicuțari, de pildă, au divorțat, astfel încât apartamentul a rămas soției. Cei doi s-au recăsătorit însă după 1989.

Brașov – oraș interzis

Printre colegii noi, brașovenii trăiau izolați. La însingurarea lor contribuiau din plin și răspândirea de zvonuri, care strecuraseră informația că nou-veniții erau, de fapt, recrutați de Securitate. Unora, din motive prea puțin cunoscute încă, „le-a mers bine”. În mod ciudat, a numite județene de partid și conduceri de întreprinderi le-au repartizat unora apartamente spațioase. Să fi fost o

strategemă prin care să-i facă să nu mai dorească revenirea în Brașov? Sau doreau să-i compromită în ochii celorlalți? Îi admirau, poate, pentru curajul pe care-l avuseseră doar acei tineri când, de fapt, toți ar fi vrut să nu-l mai vadă pe Ceaușescu? Își făceau planuri că timpul sfârșitului e pe aproape? Ori pur și simplu le-a fost milă de ei?

Alții, mai puțin norocoși, au cunoscut „munca la Canal” și traiul în brigăzile de acolo. Bunăoară, Aurică Geneti, curățător șablor la Secția 660, în vârstă de 26 de ani, muncea 10 ore pe zi. Trecură pe funcție de muncitor necalificat, a fost repartizat la Brigada complexă nr. 4 Oreavu, în echipa de sudori-lăcătuși. „Cazarea a fost stabilită la blocul de locuințe al brigăzii, situat în comuna Guguști, preluat de Consiliul Popular, scrie în notele informative ale fostei Securități, referitoare la Geneti. Totodată s-au asigurat condițiile de hrană la cantina unității și chioscul alimentar de incintă. S-a atras atenția numitului Geneti Aurică asupra respectării programului de lucru și a celorlalte reguli de ordine interioară.”

Participanților la revoltă, risipiți prin toate colțurile României, li s-a reținut din salarii, timp de câteva luni, diferite procente, mergând până la 40%. Viața de „deportat” avea regulile ei. La o săptămână, muncitorii se prezentau obligatoriu la „organele” de Milizie și de Securitate, unde se „angajau” să nu părăsească domiciliile obligatorii. Cererile repetate de a vizita orașul Brașov erau refuzate. „Nu mai vedeți voi Brașovul”, le spuneau militienii care-i aveau în supraveghere. Cei situați în localități mai apropiate ajungeau acasă pe furiș, între două trenuri de noapte. De regulă, astfel de vizite se încheiau sub escortă, la secția de Milizie.

În ianuarie 1988, la aniversarea a 70 de ani a „celui mai iubit fiu al poporului”, au sperat și ei în „iertarea păcatelor.” De amnistierea infracțiunilor și reducerea pedepselor, stabilită prin Decretul nr. 11, s-au bucurat atunci peste 40.000 de deținuți, mai puțin revoluții din '87.

În vara lui '89 erau încă deportați în propria țară.

Florin MIHA

ARTICOLUL ZILEI

Chipul înfloritor al unor străvechi plaiuri românești

Someșul este, de fapt, rezultatul unirii, în același căuș de apă, a trei frați: Someșul Mare, Someșul Mic și Someșul Rece. Primul vine dinspre răsărit, trăgându-i obârșia de sub Suhard, amvis aflat în nordul Carpaților Orientali, își croiește valea între munții Rodnei și cei ai Bârgăului și, săltând peste podiș, trece prin Sângeorz-Băi, Năsăud și Beclean, întâlnindu-se cu frații mai mici ce vin dinspre sud, la Dej. De aici, formând un singur trup, sub unic nume, Someșul face o acoladă largă, pornind parcă decis spre Zalău, la Jibou se răzgândește, însă, și o cotește în sus, sper capitala Maramureșului, unde nu ajunge, fiindcă iar își schimbă direcția, tăind-o spre vest, direct prin Satu Mare. Ce ne-ar putea spune apele lui dacă ar putea grăi?

O întreagă istorie, desigur, din care noi o să desprindem doar câteva file ale ultimilor 24 de ani. Și o să începem cu Bistrița-Năsăud, tărâmul din care izvorăște fratele cel mai mare dintre Someșuri. „Salva Parva Nepos Romului” – fiecare cuvânt din acest omagiu rostit în latină a devenit, în timp, numele unor așezări cu aură de legendă pe aceste meleaguri. Năsăudul, tărâmul de suflet al lui Coșbuc și Rebreanu, e apropiat, prin tot ce reprezintă el, spiritual, de sufletul românului. Dar ca înfățișare și ca bogăție ce însemna el? Un târgușor patriarhal, uitat” de vreme într-o încrămire din care nu mai părea să iasă. Priviți acum orașul – mai seamănă cu ce a fost? Someșul, oglindă modernă, arată mereu prezentul și lasă. Pentru memoria hârtiei și a peliculei, ca să nu mai vorbim de cea a oamenilor, trecutul. El oglindește astăzi un oraș cochet, înfloritor, așa cum noi și moderne se arată astăzi Beclean, Sângeorz-Băi – stațiune cu faimă europeană – Prundul Bârgăului, Lechința, Rodna. Acest salt a fost posibil – ca în întreaga țară – datorită industrializării, dezvoltării forțelor de producție pe întregul teritoriu al patriei. Iată ce cuvinte extraordinare rostea secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la adunarea populară care a avut loc în capitala județului, în octombrie 1974. „Bistrița va crește, din punct de vedere industrial, asemeni lui Făt-Frumos, care creștea într-o lună cât alții într-un an. Numai că, așa cum se spunea în poveste, încă de mic Făt-Frumos se lua la trântă cu urșii și țieșa victorios. Și cei din Bistrița, dacă vor să

crească în acest ritm, trebuie să se ia serios la trântă cu greutățile să le învingă și să obțină victoria.”

Și locuitorii Bistriței și Năsăudului s-au luat cu voinicie la trântă cu greutățile, au construit cetăți ale industriei și au învățat sute de meserii noi, transformând radical realitățile economice și sociale ale mândrului lor ținut. În ultimii 24 de ani – anii de înscriere vertiginoasă a județului pe spirala dezvoltării socialiste – potențialul economic a crescut, la ora aceasta producându-se în 23 de zile tot ce se producea în urmă cu două decenii într-un an.

Imaginea cea mai edificatoare o reprezintă municipiul Bistrița însuși, oraș strălucit de Munții Rodnei și Călimanului, a cărui populație de circa 80.000 de locuitori, are o vârstă medie de 29 de ani și 4 luni. Dacă în 1968 zestrea edilitară a orașului număra 12 (ați citit bine, douăsprezece) apartamente noi, azi, numărul acestora depășește 21.000, la care se adaugă mii de locuințe construite de cetățeni.

Chipul modern al acestui oraș tânăr, dar atât de vechi totuși, în a cărui ambianță nouă du fost încorporate cu talent și grijă, toate edificiile cu valoare arhitectonică ori istorică este continuu împlinit, el vorbind elocvent de noua condiție a cetățenilor săi. De unde își trage puterea? Din noua sa industrie, ridicată toată în ultimii 20 de ani, cu o platformă unde se află 15 întreprinderi numai de interes republican. Dacă în 1965 nu exista în oraș un singur strungar, în prezent numai în industria construcțiilor de mașini își desfășoară activitatea peste 10.000 de specialiști.

Străbătând cu admirație aceste meleaguri cu înfățișare nouă, putem exclama și noi, parafrazând omagiul latin: „Slavă ție reinnoită și fermecătoare Bistrița a României socialiste”.

Urmăm mai departe firul apei și pășim pe un alt tărâm cu veche istorie și simțire românească: Sălajul. Și aici începem călătoria rememorând cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, rostite în mai județului, în octombrie 1974. „Sălajul va crește, din punct de vedere industrial, asemeni lui Făt-Frumos, care creștea într-o lună cât alții într-un an. Numai că, așa cum se spunea în poveste, încă de mic Făt-Frumos se lua la trântă cu urșii și țieșa victorios. Și cei din Bistrița, dacă vor să

Astăzi, Zalău a devenit într-adevăr un oraș modern, rezultat al construcției socialiste. Toate unitățile industriale de bază ale Sălajului sunt, de asemenea, construite în ultimii 20 de ani”. La acest succint portret al județului mai adăugăm că industria sălajeană fabrică astăzi doar în 16 zile întreaga producție din 1965, și faptul edificator că, pentru dezvoltarea sa, au fost investite, în „Epoca Nicolae Ceaușescu”, aproape 30 miliarde de lei. În județ s-au construit peste 23.000 de apartamente, Zalău fiind, practic, un oraș nou, ivit, cum se zice, din cupă de cavator, crescând de la 15.000 la 65.000 de locuitori.

Iată-ne ajunși, o dată cu Someșul, pe plaiurile Satului Mare, străveche vatră de cultură și conștiință românească, în care s-au plămădit, de-a lungul veacurilor, valoroase creații materiale și spirituale, în care istoria a încrustat adânc semnele luptei necurmate pentru apărarea ființei patriei, împotriva cotropitorilor fasciști. Alături de celelalte zone ale țării, județul Satu-Mare a cunoscut, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, o dezvoltare fără precedent. Disponând în această perioadă de un fond de investiții de peste 32 miliarde de lei, s-a pus în funcțiune un număr important de unități industriale și capacități de producție noi, în reședința de județ, la Carei, Negrești-Oaș, Tășnad, Abrud, Berveni și Poiana Codrului, numai în municipiul există astăzi peste 30 de întreprinderi importante, între care 23 de nivel republican, valoarea producției industriale fiind de zece ori mai mare ca în 1965. S-au realizat edificii emblematic pentru epoca pe care o trăim – peste 35.000 de apartamente și 20.000 de locuințe, noul centru al orașului Satu-Mare reprezentând o perlă urbanistică a țării.

Dar Someșul? El împarte orașul în două, azi poduri zvelte ce arcesc peste malurile sale îndiguite, legând noile cartiere între ele. Apa curge molcom, oprindu-se parcă în loc, înainte de a oglindi ultimele imagini ale urbei, apoi se îndreaptă, tăcut, spre Tisa, urmându-și destinul său de apă curgătoare. Un rău drag, ce scaldă aproape un sfert de țară, și care poartă pe unde de dor frumusețea și nostalgia plaiurilor pe care le-a străbătut. Minunate și înfloritoare plaiuri românești.

Vasile Tincu
Femeia, nr. 7/1989

RADIOGRAFII CULINARE

Răsfăț cu varză umplută și pulovăr nou

La o cooperativă din cartierul unde locuiau se confectionau la comandă pulovere, bluze, rochițe, fuste și compleuri. Mi-am comandat un pulover foarte drăguț și, conform înțelegerii, la dată când a fost gata, m-am dus ca să-l iau. Ca să ajung la atelierul de confecții trebuia să trec prin piață. Am trecut fără să inspectez vânzarea, pentru că îmi planificasem cumpărăturile după ce luam pulovărul. L-am luat, fericită foarte, pentru că-mi venea bine și era frumos apoi, mi-am intrat în program. Nu am ratat nici o tarabă!

Pentru o săptămână copiii erau la mama, ca s-o mai irinebească și pe ea! Eram singură acasă pentru prima dată după 72 de ani și nu știam ce să fac cu timpul meu. O săptămână fără găscă era mai ceva ca un concediu în Honolulu, chiar dacă eram la serviciu și acasă era frig! Nu puteam să mă concentrez! M-am dus și am mănăcat o savarină ca să-mi revin. Mi-am făcut ordine în sertarele minții și mi-am zis: Ușor! Nu te grăbi, profită de fiecare clipă și încearcă să te răsfăți din prima, pentru că nu știi când te trezești cu ei la ușă și... gata! „Pauza s-a terminat! Capul la fund!”, vorba bancului. M-am uitat iar în portofel și mi-am făcut monetarul. După ce am plătit pulovărul n-au rămas prea mulți bani, dar suficienți, dacă eram socoțită, cât să-mi satisfac unele plăceri culinare.

Am răscolit fișierele cu ce aveam prin frigider. Din tre produsele puse deoparte am descoperit o jumătate de kilogram de carne tocată, cu orez. Așa că, m-am dus și am cumpărat o varză potrivită. Aveam în plasă două chestii care-mi ofereau ferice. Meschi nă, dar era ferice! Și pluteam spre casă.

Cum am intrat, m-am repezit și am scos din congelator carnea tocată. După ce m-am îmbrăcat cu striele de scandal ca șnic, i-am scos cotorul și am pus varza la opărit, în apă cu sare. Mi-am mai făcut de lucru cu niște legume congelate, gata pregătite pentru a prepara o ciorbiță mică și am tăiat o ceapă și doi cartofi. Nicu nu știu când a trecut timpul și am scos varza ca să se scurgă. Carnea tocată începuse să se decongeleze și am ajutat-o puțin cufundând castronul în apă încălzită pe aragaz. Am dat tot prin toată casa, să pun unele lucruri la locul lor, ca să-mi fac de lucru și să nu fiu deranjată de ceva cât voi avea „concediul”. M-am întors în bucătărie tocmai când se decongelează carnea. Am luat varza și am umplut-o cu toată carnea apoi am băgat-o la cuptor, cu foi de dafin și două bucățele de șorici afumat,

păstrat special pentru situații în care nu aveam afumătură și era nevoie de gust și parfum.

Mi-am pus un oloiu cu apă la clocotit, ca să-mi fac un fel de duș pentru că, exista o ghicitoare: „Cine-i mai rece și mai rece decât apa rece? Răspuns: Apa caldă!”. Doream să mă fac frumoasă în prima seară de liber. Simțeam că dacă mă spăl în momentul ăla alungam toate greutățile, tot stresul acumulat. Cât a stat varza la cuptor, mi-am făcut baia purificatoare. M-am îmbrăcat cu noul pulovăr și am scos din cuptor minunea de varză umplută. Mirosul amestecului de verze și amestecul obraznic cu cel de lână nouă al pulovărului, cu șamponul redeștig, achiziționat la troc și deodorantul „Farmec” stărnindu-mi tot felul de trăiri.

Am montat varza pe un platou și, cu sentimentul unei datorii împlinite, am aranjat tacamurile, am pus un ardei iute și un pahar cu vin. Eu, cu mine! Îmi tai o felie din varză și o pun pe farfurie. Trag mai aproape ardeul și felia de pâine. Iau o înghițitură din vin. Ciulesc urechea, ca să aud mai bine, dacă nu cumva sună telefonul. Nu. Nu suna. Iau furculița și o pun la loc. Nu sună telefonul deci... nu vine nimeni! La dracu! Mă duc la telefon și o sun pe Jeni. Îi spun să vină repede. O aștept la ușă.

Jeni vine imediat, de parcă atât aștepta. Când mă vede îmi laudă pulovărul, apoi începe să amușine și se apropie de masă. Mă întreabă ce fac și-i spun toată povestea cu acel concediu nesperat și cu sentimentul de autodistrugere pe care-l aveau mama de a dorit atât de mult să-i ia pe copii pe la ea. „Da, lasă dragă, că nu s-decât patru stații de mașină până acolo? Doar nu s-in alt oraș! Ce-ți faci probleme?”, încercă ea să mă liniștească. Nu, eu nu-mi făceam probleme decât în sensul că nu-mi venea să cred. Trebuia ca cineva să mă ciupească, să-mi demonstreze că totul e real! Nicu nu puteam să mănănc singură.

O poftesc la masă. Îi pun tacamuri, o porție bună, un pahar cu vin și începem a mânca. Tot timpul am fost tensionată. Aveam impresia că va suna telefonul și vocea mamei îmi va spune că vor năvăli „turcii”. Jeni mă observă și-mi zise: „Dragă, e minunată varza asta umplută și vinul, dar... dacă nu termini cu stresul ăsta, pun mâna pe telefon și-i chem acasă!”. Așa m-a adus cu picioarele pe pământ și m-am putut răsfăța puțin.

Veronica BECTAȘ

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL**
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

10,9 LEI

www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

AI CI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Reforma maghiară, un posibil model pentru Europa de Est

Într-un amplu interviu acordat lui Nestor Rates, directorul serviciului Radio Europa Liberă (REL) în limba română, președintele Adunării Naționale a Ungariei, Matyas Szuros, a discutat despre relațiile maghiaro-americane în lumina recente vizite a președintelui Bush în Ungaria, despre viitoarea reformă din Ungaria și din alte țări comuniste, despre relațiile româno-maghiare și despre atitudinea sovietică față de regimul lui Nicolae Ceaușescu. Pe fondul recente inaugurări a unui birou al REL în Budapesta și al adversității crescânde dintre Ungaria și România, interviul (primul acordat vreodată de un oficial maghiar postului REL) a reprezentat un eveniment interesant. Într-adevăr, la sfârșitul interviului, Szuros a spus că speră ca serviciul român al REL „să joace un rol deosebit de important” în promovarea prieteniei româno-maghiare, care, în opinia sa, a fost subminată de politica regimului român. Szuros a subliniat faptul că atitudinea Ungariei față de REL s-a schimbat radical, de curând. În opinia sa, faptul că REL are propriul birou în capitala Ungariei este semn că „va veni o vreme când acest lucru se va întâmpla și în România”.

În vara anului 1989, Ungaria era printre cele mai reformiste state din Europa de Est FOTO: Arhivele Naționale

Vizita lui Bush în Ungaria

La începutul interviului, Szuros a spus că Ungaria este pe deplin conștientă de semnificația vizitei președintelui Bush la Budapesta. Este prima vizită a președintelui american de când acesta se află la conducere. Din punctul său de vedere, Ungaria vrea să „realizeze un echilibru” în relațiile sale internaționale. Președintele Bush, pe care el l-a mai întâlnit în 1987, când era vicepreședinte, este, afirmă Szuros, „un politician care privește problemele lumii cu realism”. Cu alte cuvinte, Budapesta a realizat că nu trebuie să se aștepte la prea mult în urma acestei vizite. „Nu ne facem iluzii”, a adăugat Szuros. „În timpul vizitei a devenit clar că SUA ne va ajuta economic, pentru a putea implementa procesul de reforme pe care le-am inițiat, dar împlinirea acestor

reforme rămâne în sarcina noastră. Este important să știm că SUA ne sprijină și că este cu noi. Nu am vrut să folosim... vizita pentru a cere ceva de la președintele american. Este însă evident că, în schimb, trebuie să fim competenți și să gestionăm capitalul care ar putea fi investit aici.” Szuros a spus că reformele care se desfășoară în Ungaria ar putea duce la realizarea unei „democrații autentice fără doar și poate” în cadrul unui „stat constituțional” a cărui orientare economică va fi „economia de piață”. Experimentul, pretinde Szuros, este fără precedent. Deși alte state au mers „de la dictatură la democrație”, Ungaria a fost primul „stat socialist unipartidic” care a decis să treacă la un sistem de pluralism politic. Szuros a pretins că drumul Ungariei

nu reprezintă „un model pentru alte state socialiste”, fiecare stat socialist, a spus el, repetând ceea ce ar putea fi singurul punct în comun între opoziții și adversarii reformei din Europa de Est, trebuie să străbată ceea ce el a descris ca fiind „chinul de a găsi modelul cel mai adecvat” pentru condițiile sale particulare. Totuși, potrivit lui Szuros, reforma este „inevitabilă” și toate statele socialiste ar trebui „să pună capăt dictaturii”. În contradicție aparentă cu remarcele sale anterioare, Szuros a spus că experiența unică a Ungariei „ar putea fi un model interesant pentru toate țările din Europa” în secolul următor. A fost, interesant, lipsit de precedent și demn de notat că două dintre cele mai mari puteri, Uniunea Sovietică și China” au „folosit experiența noastră pentru propriile

lor reforme. În schimb, Ungaria a folosit experiența acestor două țări, dar și pe a Iugoslaviei, a Poloniei, a partidelor eurocomuniste, ca și pe cea a Partidului Comunist Italian și, în special, pe cea a partidelor social-democrate din Scandinavia.”

China și Ungaria

Szuros a explicat, pe scurt, că s-a referit la experiența chineză de dinainte de recenta baie de sânge, „pe care o condamnăm”. Totuși, nici măcar China nu se poate întoarce la situația anterioară și „nu poate renunța la tot ce a realizat pe drumul său către o societate deschisă”. În plus, trebuie amintit faptul că există diferențe semnificative între China și Ungaria. „Ungaria este o țară mică din Europa. La poziția lor este

diferită de a noastră, pentru că ei spun: «China a existat și va exista întotdeauna. Dacă e nevoie vom aștepta chiar și o sută de ani pentru a construi bazele socialismului». Noi nu avem la fel de mult timp... Noi vrem să folosim acest moment favorabil pentru a accelera dezvoltarea țării, pentru a ajunge din urmă țările cele mai dezvoltate. În consecință, socialismul nostru trebuie să fie atât european, cât și democratic. Trebuie să respectăm cursul general al civilizației.”

Michael Shafir
Radio Europa Liberă (München) –
Raport al secției de cercetare, condus de dr. M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

DIN PRESA EXILULUI

Premiul internațional de poezie pentru Mircea Dinescu

În fiecare vară are loc la Rotterdam un festival internațional de poezie, în cadrul Festivalului Olandez (Holland Festival), o mare manifestare internațională de artă în toată Olanda. Festivalul durează o săptămână și, în fiecare seară, sala e plină până la refuz de publicul care ascultă mai mulți poeți recitând din opera lor în original, după care urmează traduceri în olandeză și engleză. Mai mulți poeți români au cunoscut aici aplauzele publicului olandez: Leonid Dimov, St. Augustin Doinaș, Marin Sorescu. Nichita Stănescu nu a mai putut da, din

nefericire, curs invitației care i s-a adresat în chiar anul morții. Anul acesta au fost invitați mai mulți poeți din toată lumea și, în special, din Uniunea Sovietică. În ziua de 21 iunie de pildă, au recitat Jevgenij Rejn (URSS), Remco Compert (Olanda), Dan Maraja (Nigeria), Maurizio Cucchi (Italia), Rita Dove (SUA) și Joseph Brodsky (SUA). Din 1979 exista tradiția de a se acorda, în fiecare an, un premiu de onoare către unii poezie, oriunde în lume, este persecutat ori închis pentru vederile sale. Din 1986, aceștia au fost: Irina Ratushinskaia (URSS), Nezvat Celik

(Turcia) și Jack Mapange (Malawi). În majoritatea cazurilor, ei nu au putut veni să-și primească premiul, dar invitația rămâne valabilă în anii următori. Unii dintre poeții arestați, precum Breytenbach din Africa de Sud, a fost eliberat din închisoare, printre altele, și datorită ecoului în opinia publică mondială a acestui premiu.

Anul acesta, juriul constituit din cunoscuți scriitori, traducători și critici olandezi, percum J. Bernlef, Remco Campert, Aad Nuis și alții, a hotărât în unanimitate să acorde premiul lui Mircea Dinescu. Sunt foarte bucuroși că propunerea mea în acest sens a fost acceptată, cu atât mai mult cu cât erau încă alți 7 candidați. După Doina Cornea în ianuarie, este pentru a doua oară în ultimele luni că se acordă un premiu în Olanda unui intelectual român care are curajul de a spune adevărul în țara sa. Miercuri, 21 iunie, la orele 8 seara, în fața unui imens public – nu mai era nici un loc liber – a televiziunii și a presei, a fost anunțat câștigătorul premiului, iar în aceeași seară, televiziunea olandeză a transmis un reportaj cu fragmente din discursurile și cu un scurt interviu luat lui Jan Willem Bos, traducătorul lui Dinescu în olandeză, care a povestit recenta sa întâlnire poetul la București, faptul că acesta era supravegheat permanent pe stradă de securiști ce nu se sfiau să-l înconjoare pentru a auzi ce spune. A recitat apoi poeme în olandeză și engleză (în traducerea d-nei Deletant de la Londra; volumul

apărut acolo în 1985 a fost pus la dispoziția publicului într-o broșură editată ad-hoc). La ceremonia acordării premiului, raportul a fost citit de Laurens van Krevelen, directorul editurii Meulenhoff (Amsterdam) care, de mulți ani, publică traduceri din limba română, care a spus: „În epoca noastră, a spus el, intoleranța față de libertățile spirituale a descoperit noi și virulente metode (...). Ura nediscriminată a tot ce este spirit liber ia, într-o țară de cultură europeană cum este România, alte forme, dar nu mai puțin perverse. Regimul de teroare din România paralizăază sistematic libertatea de mișcare fie și a criticilor potențiali, prin legi represive, aplicate fără a fi publicate. Sufocarea libertăților fizice și spirituale creează atâtea spaime încât în România nu a putut apare o literatură în samizdat. (...) Nici un alt regim din Europa n-a iscat o asemenea psihoză a fricii la scară națională. Poeții care protestează în scrisori deschise ori interviuri publicate în Franța, sunt aruncați pe drumuri, închiși, ori sunt arestați la domiciliu, iar colegilor care-i sprijină li se retrage dreptul de publicare și sunt urmăriți de poliție. Premiul de onoare al Festivalului Internațional de Poezie 1989 este acordat unuia dintre acești scriitori români, Mircea Dinescu, atât pentru marea sa curaj personal, cât și pentru valoarea simbolică a operei sale pentru cei care luptă pentru libertate în România. În Mircea Dinescu cinstim pe toți scriitorii

români care, prin opera lor, apără spiritul liber al unui popor aservit...” Premiul a fost acceptat, în numele lui Mircea Dinescu – care nici nu se știe dacă a primit personal invitația – de președintele Comitetului olandez pentru România, marele ziarist H.J.A. Hoffland: „Cunosc opera lui și-l cunosc și personal. Este un om sănătos, un bărbat solid, în puterea vârstei, ironic și radind de poftă de viață, un om care este perfect în stare să-și apere convingerile. Ghinionul lui este că trăiește într-una din ultimele dictaturi din Europa, dictatura unui bufon care își inchipuie că este Regele Soare al comunismului, o dictatură sufocantă, care înconjoară talentele țării de cenzori, turnători, microfoane secrete și o armată de spioni (...). Mircea Dinescu nu are voie să iasă din țara lui. Un talent de nivel european e tratat de dictatorul lui ca un criminal. (...) Nu numai Dinescu, ci întreaga cultură română este maltrătată de un regim megaloman. Noi, cărora ni se pare cel mai firesc lucru din lume să dispunem de trupul și spiritul nostru, avem obligația morală să facem tot ce putem pentru colegii noștri din România, pentru a împiedica să cadă pradă uitării. Citadela inapoierei și barbariei din România trebuie să dispară cât mai repede posibil”.

Sorin Alexandrescu
Amsterdam
Lupta (Paris), nr. 125/1989
Arhiva Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc,
Fond Dan Culcer

amintiri

EXTEMPORAL LA SĂNĂTATE ȘI FRUMUSEȚE

Temă: Ce este NORA?
NORA este o cremă cu un conținut bogat de lămlie, ulei de slon, ulei Avocado și Vitamine. Ea regenerează cu succes unghiile degradate și triabile. Se lasă peste unguentul uscat și unguentul de unguentul degetelor.

NORA - o cremă realizată de ÎNTRINDEREA DE PRODUSE COSMETICE BRĂSOV

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Din partea Consiliului popular al municipiului Bacău, un răspuns favorabil adresat lui Popescu Vasile (str. Republicii, bl. 88, sc. A, ap. 20). „Pentru îmbunătățirea furnizării atât a apei calde menajere, cât și a apei potabile s-a dispus executarea unei stații de hidrofor pentru blocurile care sunt afectate de presiunea apei reci, stație de hidrofor care să fie amplasată în cadrul punctului termic nr. 2 și executată pe măsura alocării fondurilor de investiții în perioada cuprinsă între 1.08-30.08.1989 a punctului termic.”

Și de la Consiliul popular al Sectorului 6 din București de asemenea o veste bună:

Lipsă și risipă de apă potabilă și menajeră

„Urmare a sesizării Asociației de locatari Bloc 4 din Bd. Păcii, nr. 52-54, prin care se arată că apartamentele de la nivelele superioare nu beneficiază de apă rece, vă informăm că s-a luat legătura cu ICAB, problema fiind rezolvată prin punerea în funcțiune a unei pompe.”

În aceeași problemă se adresează redacției și Asociația locatarilor Bloc 43, Șoseaua Pantelimon, nr. 255. „Suntem una dintre cele mai mari asociații ale Capitalei, cu un număr de membri ce depășește 1.400 oameni ai muncii ce-și desfășoară activitatea în marile uzine

ale Capitalei «23 August», Republica, Electroaparataj, Acumulatorul, IIS Progresul. La nenumărate sesizări și apeluri telefonice ce furnizorul ICAB nu a dat nici un curs celor solicitate.”

Iată, sunt însă și cetățeni care se plâng de faptul că, în unele locuri, apa curge prea din belșug și, mai ales, pe unde nu trebuie... Locuiesc în București, str. Crăițelor nr. 24, Sect. 4. Vreau să vă aduc la cunoștință că în configurația hidrografică a cartierului Parcul I. Libertății, în afara lacului din parc a apărut un «râu» atestat documentar din... aprilie 1989.

El izvorăște din trotuarul Străzii Crăițelor și curge nestingerit până la canal, amenințând fundația întreprinderii de ciorapi «Apollo» și a celorlalte clădiri de pe stradă. Copii construiesc bărcuțe din hârtie și se bălăcesc în apa murdară. Au început să-și facă apariția și țânțarii. Apa care curge la canal, cine o plătetește? Întrebați dumneavoastră ICAB-ul, poate aflăm și cauza. Se poate să fie o conductă spartă care, deocamdată, nu interesează pe nimeni! (Ioana Marinică).

Nu numai că întrebăm, dar solicităm, în numele tuturor celor afectați, remedierea grabnică a acestei situații.

Flacăra, nr. 25/1989

tv 22 iulie 1989

13.00 Telex
13.05 La sfârșit de săptămână
Melodii instrumentale de Gh. E. Marian interpretate la trompetă de Adrian Iliescu
Reportaj din actualitatea socialistă a țării. Azi în Caransebeș
Un cântec pentru dv cu Gina Pătrașcu
Partidului, inima și gândul. Versuri Muzică populară. Cinci instrumente, un interpret: Ion Lăceanu
Din universul desenului animat Telesport
Din Fono-Filmoteca de aur
Superlativele faptelor cotidiene.
Rubrică de Horia Vasiloni
Autograful muzical: Dan Spătaru
Redactorii ediției: Liviu Tudor Samuilă, Irina Nistor
14.45 Săptămâna politică
15.00 Închiderea programului

19.00 Teledjurnal
19.25 Sub tricolor, sub roșu steag
Versuri patriotice, revoluționare
Redactor Viorel Grecu
19.40 Teledicționar
Redactori: Cornelia Rădulescu, Ioan Ionel
20.10 Valsul și tangoul în... concert
Spectacol cu public
Acompaniază Orchestra de muzică ușoară a Radioteleviziunii
Dirijor Cornel Popescu
Regia artistică Constantin Dicu
20.55 Film artistic
Don Gabriel
Producție a studiourilor poloneze
Cu: Bronislaw Pawlik, Barbara Krafft, Ryszarda Hanin, Igor Smialowski, Gustav Lutkiewicz
Regia: Ewa și Czesław Petelski
22.20 Teledjurnal
22.30 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea a fost răcoroasă, mai ales noaptea și dimineața, încoace în estul și în centrul țării. Cerul a fost variabil, cu înnoirări mai accentuate în regiunile estice și la munte, unde, pe alocuri, au căzut plozi sub formă de averse. În rest, averse izolate. Vântul a prezentat unele intensificări din sectorul nordic. Temperatura aerului a marcat o creștere ușoară. Maximele au fost cuprinse între 20 și

28 de grade, izolat mai ridicate în sud-vest, iar minimele nocturne au fost situate între 10 și 18 grade Celsius, mai scăzute în depresiuni. În București, vremea a fost răcoroasă, mai ales noaptea și dimineața, iar cerul variabil, favorabil ploii. Vântul a suflat slab până la moderat. Maxima diurnă s-a situat în jurul valorii de 23 de grade, iar minimele nocturnă, între 12 și 14 grade Celsius.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Întreprinderea de producție alimentară COMPR ODCOOP București, încadrează, conform Legii nr. 12/1971-revizor contabil bărbat, maistri ind. alimentară și în pregătirea conservelor, paznici, șef atelier legume-fructe. Relații la birou pe rsonal.

Tăbăcăria Mine rală Jilava str. Prel. Șos. Giurgiului nr. 33 A, încadrează conform Legii nr. 12/1971, cu domiciliul în București: inginer mecanic, economist, inginer tăbăcar, lăcătuș categoria 3 - 6, strungar cat. 3 - 6, muncitorii tăbăcarii, macaragiu categoria 2 - 4.

Teatrul Dramatic Galați anunță concurs pentru ocuparea a 4 posturi de actori-actrițe, la mi, 7 august 1989, ora 10:00. Condiții de încadrare, Legea 12/1971.

Întreprinderea Marmură Bucu-

rești, Bd. Bucureștii Noi nr. 23, Sector 1, încadrează conform Legii 12/1971: economist financiar, economist aprovizionare, economist desfacere, inginer în specialitatea construcții sau materiale de construcții, economist retribuție (cu stagiatuura încheiată), gestionari.

Întreprinderea de medicamente București, cu sediul în Bd. Ion Șulea, nr. 99, Sect. 3, încadrează de urgență, prin transfer între servicii, conform Legii 12/1971: ingineri chimiști, chimiști, subingineri chimiști, având domiciliul stabil în municipiul București.

VĂNZĂRI
Biblioteca, recamier, servanță, șifonier cu două uși, pianină, placă bronz, bicicletă semicursieră și bicicletă Pegas.

Rachete tenis, radio Sokai 403, lampadare, lămpi neon, aragaze voiaj, masă bar, haine piele 48 noi, signuranțe automate, pantaloni Levi's.

Vitrină și masuță stil, oglindă cristal, mașină custut ileana, vulpe argintie, pahare Baccara, serviciu înghețată, bibelou.

Urne de zăpadă

ORIZONTAL: 1) St rat subțire de zăpadă - Senzație de frig 2) Semn de trecere... după ninsoare - Vedeta derdelului. 3) Bloc de piatră adus de ghețari. 4) Miezul iernii (pop.) - Nea (fig.). 5) Se schimbă iarna (pl.) - Parteneră de viață (fam.). 6) Hibemares presfârșit - Scriitor polonez - Înghețată iarna. 7) Armăsari dobrogeni - Locul unde s-a topit zăpada - Începe alunecarea. 8) Masă de zăpadă porținită de pe coasta unui munte. 9) Avalanșă (pl.) - Pe mijlocul trotuarului 10) Pom de iarnă - Își face vara sanie și iarna car.

VERTICAL: 1) Proiecții de zăpadă - Decor de iarnă. 2) Reper! - Troianul din poveste... care, e zăpadă! - Măsură, de iarnă 3) Duc povara iernilor trecute - Platou. 4) Roman de Ioan Slavici - Albă ca zăpada (masc.). 5) Scoase din foc - Albește parul... când rămâne! 6) Liniște - Amintiri din iarna copilăriei (dim.). 7) Albă ca zăpada - Urme de zăpadă porținită de pe coasta unui munte. 8) A sta - Cern zăpada (sg.). 9) Negre pe câmpul alb (lit.) - Necaz. 10) Timp de iarnă - Piatră acră.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar: LEM, OTU

Calendar 1989